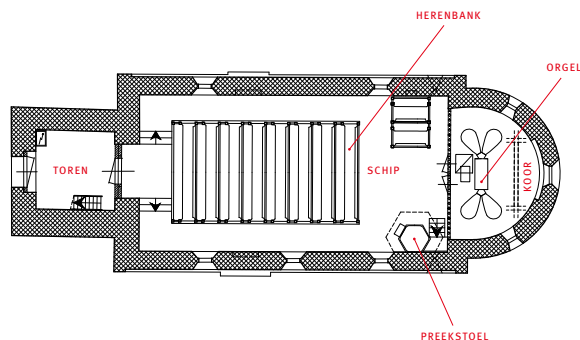

Welkom in de kerk van Marsum. 'Marsum' betekent 'woonplaats op het lage land'. Aan het einde van de Franse tijd (1795 tot 1813) werd het dorp grotendeels verwoest bij de belegering van Delfzijl. Wat nog rest is de kerk, hoog gelegen op de restanten van de afgegraven wierde. Deze Romaanse kerk, een van de oudste bakstenen gebouwen in onze provincie, werd hier neergezet in de tweede helft van de 12e eeuw. De kerk is gewijd aan de heilige Mauritius.

KENMERKEN De kerk van Marsum is een kleine Romaanse zaalkerk, met een inspringend halfrond koor. De zadeldaktoeren heeft een naar het schip gekeerde verdieping. Op de halfronde apsis liggen zogenaamde 'nonnen' en 'monniken' (halfronde dakpannen, hol en bol). In de zuidwand is nog een smalle hagioscoop te zien.

PLATTEGROND KERK MARSUM

ACTIVITEITEN In de kerk van Marsum worden op de laatste zondagen van de maanden mei, juni, juli en augustus kerkdiensten gehouden. De Stichting Oude Groninger Kerken heeft in 2001 aan de Stichting Super Librum de 12de-eeuwse kerk van Marsum ter beschikking gesteld als definitief onderkomen van het Theophilus Orgel.

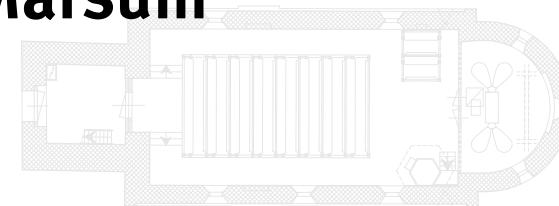
VERHUUR De kerk van Marsum wordt ook verhuurd voor trouw- en rouwdiensten alsook concerten en andere samenkomsten en activiteiten. Voor het gebruik en huur van de kerk kunt u contact opnemen met de familie Dijkema: Marsummerweg 12 te Marsum, tel: (0596) 623 565, e-mail: j.dijkema2@kpnplanet.nl

STICHTING OUDE
GRONINGER KERKEN

Als door een wonder is in Noord-Nederland een schat aan religieus erfgoed bewaard gebleven. De bijzondere betekenis ervan wordt in binnen- en buitenland erkend. De Stichting Oude Groninger Kerken is al 45 jaar heel succesvol met het restaureren, beheren en hergebruiken van monumentale kerken en orgels. Wij werken aan kerken en u kunt ons werk steunen door donateur te worden. Voor meer informatie kijk op www.groningerkerken.nl

Kerk Marsum

W E L K O M

STICHTING OUDE
GRONINGER KERKEN

EXTERIEUR De muren van de kerk zijn geleed door een inspringende zone met kleine rondboogvensters zonder profilering. Dit spaarveld wordt bij de dakrand afgesloten door een zaagtand- en een muizentandfries. In de muren aan de noord en zuidzijde, niet ver van de apsis, zitten (later ingebroken) lage vensters. De **zadeldaktoeren** is even oud als de kerk en heeft slechts twee minieme versnijdingen. Drie zijden hebben twee gekoppelde galmgaten met ronde bogen; de oostkant heeft een enkelvoudig exemplaar.

De **ingang** van de kerk zit tegenwoordig in de westmuur van de toren, de oude vrouwen- en manneningang zijn zowel binnen als buiten nog in de noord- en zuidmuur te zien, binnen compleet met de balkgaten voor de vergrendeling. De kerk werd in 1949-1951 gerestaureerd. Daarbij is de inrichting veranderd en kreeg de kapel in de toren een nieuw gewelf. In de toren hangt een **klok** met een afbeelding van de beschermheilige van de kerk en het opschrift: *'s.mauritius bin ick geheten marsum heft mi laten geten ao 1620, johannes symon & anthonius filius petrus joly galli me fecerunt'*.

KERK GEZIEN VANUIT ZUID-OOSTEN

INTERIEUR De **schipvloer** is verhoogd. Dit is duidelijk zichtbaar bij de gedichte ingangen. Waarschijnlijk had de kerk ooit gewelven. Deze moesten wijken voor de huidige blauwgroene zoldering. Deze en de eenvoudige **banken** zijn waarschijnlijk nog dezelfde als die Jan Ates uit Holwierde in 1787-1788 maakte voor ongeveer 350 gulden. De **preekstoel** werd in 1792 door dezelfde timmerman gemaakt voor 65 gulden. Het **koorhek** is vermoedelijk uit het midden van de 16e eeuw. De gedraaide spijlen in de deuren zijn van later datum.

Er zijn nog onderdelen die behoren tot de middeleeuwse inrichting, zoals een **sacramentshuis** met restanten hang- en sluitwerk en de lavabo (of 'piscina') met afvoergat. In de koorvloer ligt nog de **grafzerk** voor de predikant Bernhardus Andrae Ollershemijs, geboren in 1653 te Solwerd. In het koor vinden we de restanten van een **piscina**. De piscina was een wasbekken waar de priester liturgisch vaatwerk in waste. Het gebruikte water liep via een gat in de muur, hier dichtgemaakt, naar buiten. Achter de kerkenraadsbanken zit nog de nis, het sacramentshuisje, waar de hostie werd bewaard. Waarschijnlijk heeft ook hier een deurtje voor gezeten.

KERKBANKEN 1787-1788

PREEKSTOEL 1792

SACRAMENTSHUISJE

REPLICA THEOPHILUS-ORGEL

ORGEL De kerk heeft geen eigen orgel. In het koor van de kerk staat een replica van een Theophilus orgel. Het orgel werd door Orgelmakerij Van der Putten in 1999 gebouwd in opdracht van het Drents Museum te Assen, de Stichting Super Librum, en het Organeum te Weener (Duitsland). Een afbeelding uit het Rutland Psalter, ook wel bekend als het Belvoir Castle Psalter uit circa 1260 (British Library MS add. 62925), is de belangrijkste bron voor het uiterlijk van het orgel.

Bij de bouw is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van oorspronkelijke materialen. Het orgel heeft twee pijpenreeksen met elk negentien pijpen die gelijktijdig klinken. De houten pijpen staan achter elkaar opgesteld. De pijpen hebben een strakke mensuur: de diameter blijft vrijwel gelijk bij het korter worden van de pijpen. De achterste rij klinkt steeds een kwint lager dan de voorste. Het is Pythagorees gestemd op 460 Hz. De beschildering is van de hand van Helmer Hut.